

IN NAAM VAN DE KONING

vonnis

RECHTBANK MIDDEN-NEDERLAND

Civiel recht
handelskamer

locatie Lelystad

zaaknummer / rolnummer: C/16/450346 / KL ZA 17-428

Vonnis in kort geding van 7 februari 2018

in de zaak van

wonende te
eiser,
advocaat mr. P.L.O. van de Waarsenburg te Nijmegen,

tegen

de vereniging
KRO-NCRV,
gevestigd te Hilversum,
gedaagde,
advocaat mr. M.C.S. de Boer te Amsterdam.

Partijen zullen hierna en KRO-NCRV genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding van 5 december 2017 met producties (nrs. 1 t/m 4),
- de op 14 december 2017 door de rechtbank ontvangen brief van 13 december 2017 van met een productie (nr. 5),
- de fax van 22 januari 2018 van met producties (nr. 5 t/m 10), waarvan productie 5 een andere productie is dan de op 14 december 2017 ontvangen productie 5,
- de fax van 22 januari 2018 van met producties (11 en 12),
- de op 22 januari 2018 ontvangen akte overlegging producties van KRO-NCRV (nrs. 1 t/m 7),
- de mondelinge behandeling op 24 januari 2018,
- de pleitnota van
- de pleitnota van KRO-NCRV.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. Op 21 september 2017 heeft KRO-NCRV een aflevering uitgezonden van het televisieprogramma Hello Goodbye (hierna: het programma). De opzet en vorm van het programma is dat de presentator willekeurige mensen aanspreekt in de aankomsthal van Schiphol. In de uitzending van 21 september 2017 heeft de presentator Joris Linssen een gesprek gehad met onder meer de ex-vrouw van (genaamd:). De uitzending is door 1.083.000 kijkers bekeken.

2.2. De transcriptie van het programmaonderdeel dat over de ex-vrouw van gaat (en waarbij de ex-vrouw van met 'A' is aangeduid en de presentator Joris Linssen met 'J' is aangeduid) luidt:

J: Hallo.
A: Hoi.
J: Volgens mij is het heel spannend, of niet?
A: Jawel.
J: Wie gaat er aan komen?
A: Mijn moeder.
J: Waar komt ze vandaan?
A: Egypte
J: Woont ze daar?
A: Ja, voor de eerste keer naar Nederland, dus uh helemaal spannend.
J: Oh, en hoelang heb je haar niet gezien?
A: 5 jaar ongeveer.
J: Wat lang
A: Ja
J: Hoe komt dat?
A: Sinds 2010 ben ik hier gekomen met mijn kinderen en mijn ex. Dit is mijn eigen land, moet ik echt zeggen. Ik voel me hier veilig en ik heb hier wel kans, veel kansen gekregen dat ik me met mijn kinderen wel veilig kunnen leven en een goede toekomst ook kunnen krijgen.
J: Was het in Egypte niet veilig?
A: Euhm, als ik daar was dan had ik geen werk, want ik ben 17 jaar uitgetrouwde, dus ik ben niet afgestudeerd, dus euhm, ja.
J: Oh, en de man met wie je naar Nederland bent gegaan, dat is de man aan wie je was uitgetrouwde?
A: Ja.
J: En kende je hem al voordat je met hem ging trouwen?
A: Ja, ik heb hem drie keer gezien en toen bruiloft.
J: Woe, en je was 17? Heftig.
A: Ja.
J: En konden jullie met elkaar opschieten een beetje?
A: Ja, was wel moeilijk. Maarja, nu is het afgelopen.
J: Maar heb je echt moeten ontsnappen aan je huwelijk dan?
A: Ja ik ben wel gevlucht, ja ik ben wel gevlucht. Als je mishandeld elke dag wordt en als je geen leven hebt, als je behandeld wordt, ik zeg echt niet als een dier, maar nog erger, dan moet je echt gewoon weggaan van die [?], Gewoon niet accepteren, je hebt recht om te leven zoals iedereen.
J: Dus je bent echt gevlucht uit je huwelijk met je kinderen naar een blijf van mijn lijf huis of iets dergelijks? Opvanghuis voor moeders en kinderen?
A: Ja, ik bleef bijna een jaar in een vrouwenopvang.
J: Weet je nog, dat lijkt me zo spannend die dag dat je wegging, was dat zomaar opeens?
A: Nee, was toen niet opeens, want ja, ik zat toen in het ziekenhuis.
J: Want hij mishandelde jou?
A: Ja, toen dacht ik oké, ga ik wel hulp zoeken en ik kreeg wel alle hulp; mijn kinderen ook.
J: Heb je achteraf spijt dat je niet eerder bent gegaan?
A: Heel erg, heel erg.
J: En hoe kwam dat dan dat je het niet eerder deed?

A: Ik kon nergens heen, ik had niemand. ik was helemaal opgesloten van alles, telefoon had ik niet, ik mocht niet met mijn moeder praten, met mijn zussen, met mijn vader, dus ja.

J: Afschuwelijk! Dus eigenlijk zou je kunnen zeggen dat het een geluk was dat je mishandeld was dat je in het ziekenhuis kwam, want daardoor kon je eindelijk er uit?

A: Ja, toen dacht ik het is klaar, dit is geen leven meer.

J: En kon je dat dan wel op een of andere manier kunnen vertellen aan je moeder, hoe de situatie was met je man? Heb je dat ooit kunnen vertellen aan je moeder?

A: Ja soms, heel soms vertelde ik, maar dan kwam hij achter of hoorde hij mij en toen moest ik echt mijn mond ophouden.

J: En nu, ben je nu nog ongerust dat je man nog achter je aan komt?

A: Nee, ik voel me veilig gewoon. Als iets is, dan bel ik gewoon gelijk de politie, komen ze gewoon gelijk naar mij toe.

J: Want die weten ervan; als er iets is kun jij bellen en dan komen ze meteen?

A: Ja precies, ja.

J: En je bent in een andere stad gaan wonen?

A: Ja.

J: Je bent echt een nieuw leven begonnen?

A: Echt waar, ja.

J: En hoe voelt je nieuwe leven?

A: Heerlijk, ik moet nog afgestudeerd.

J: Heeft dit je uiteindelijk vrij gemaakt?

A: Ja zeker, maar dat kun ik niet krijgen, alleen in Nederland eerlijk gezegd.

J: Wat betekent Nederland voor jou dan?

A: Heel veel, heel veel. Is mijn leven, hier is mijn leven. Hier is mijn leven wel begonnen.

2.3. Aan het einde van het programma wordt een tekst getoond waarbij de kijker nog enige vervolginformatie wordt gegeven over de in het programma aan bod gekomen personen. Over de ex-vrouw van [redacted] wordt de volgende mededeling gedaan: [redacted] heeft voor het eerst na 13 jaar alles wat er met haar gebeurd is aan haar moeder kunnen vertellen. Ze is trots op haar dochter dat ze het hier in Nederland zo goed doet. Helemaal alleen zonder familie.'

2.4. Bij e-mail van 2 oktober 2017 heeft mr. Van de Waarsenburg KRO-NCRV gesommeerd om een bedrag van € 2.500,00 aan [redacted] te betalen op grond van [redacted] toekomstige smartengeldvergoeding alsook om excuses te maken op de website van KRO-NCRV en in het programma Hello Goodbye. In de e-mail wordt gesteld dat de uitzending onrechtmatig jegens [redacted] was, onder meer vanwege 'de aantasting van zijn integriteit/persoon/goede naam in/vanwege voormelde uitzending en de dientengevolge door hem geleden en nog te lijden pijn en gederfde levensvreugde'.

2.5. In de brief van 13 oktober 2017 van mr. De Boer wordt namens de KRO-NCRV in antwoord op de e-mail van 2 oktober 2017 gemeld dat KRO-NCRV niet onrechtmatig jegens [redacted] gehandeld heeft en dat ook niet zal worden voldaan aan de sommaties. In de brief wordt onder meer nog het volgende meegedeeld:

'In de aflevering waar de ex-vrouw van uw cliënt wordt geïnterviewd, vertelt zij - terwijl zij in de aankomsthal van Schiphol op haar moeder uit Egypte staat te wachten - over haar persoonlijke situatie. De presentator kende haar uiteraard niet voordat hij haar, als willekeurige wachtende, aansprak en de gebruikelijke vraag stelde op wie zij aan het wachten is.

Het verhaal dat zij daarop uit eigen beweging vertelde was heel bijzonder, omdat het een aangrijpend verhaal is en omdat een dergelijk verhaal niet vaak in de openbaarheid komt. De presentator en BlazHoffski (*de producent van het programma, vzr.*) hadden op dat moment geen enkele reden te twijfelen aan de juistheid van haar relaas.

Hello Goodbye biedt een platform voor uitlatingen van derden en draagt zelf in beginsel geen verantwoordelijkheid voor de juistheid van dergelijke mededelingen van derden. Het programma is ook geen onderzoeksjournalistiek en van BlazHoffski kan niet worden

verwacht dat zij alle uitspraken van de geïnterviewde personen voor uitzending op juistheid controleert, laat staan dat zij in een geval als het onderhavige de mogelijkheid van wederhoor zou moeten bieden.

Naar aanleiding van uw e-mail d.d. 2 oktober 2017 heeft BlazHoffski uit oogpunt van zorgvuldigheid nader onderzoek gedaan naar de achterliggende feiten van de uitspraak van de ex-vrouw van uw cliënt. Uit dit onderzoek is gebleken dat de beschuldigingen die zij in het programma heeft gedaan wel degelijk op waarheid lijken te berusten. Ik heb inmiddels zelf contact gehad met haar advocaat en die bevestigde mij dat hij beschikt over bewijs dat uw cliënt zich schuldig heeft gemaakt aan mishandeling en dat zij in een opvanghuis heeft gezeten. Daarmee staat vast dat de uitspraken van de ex-vrouw van uw cliënt voldoende steun in de feiten vinden.

In de uitspraak is de naam van uw cliënt en zijn woonplaats niet genoemd. Van de ex-vrouw van uw cliënt wordt alleen de voornaam genoemd en geen enkele andere persoonlijke gegevens. De uitspraken die door haar over uw cliënt zijn gedaan zijn derhalve voor het grote publiek op geen enkele manier - ook niet door bijvoorbeeld zoeken via Google - tot uw cliënt te herleiden. Uw cliënt is en blijft volledig anoniem en van een aantasting van zijn recht op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer is daarom geen sprake. Het feit dat uw cliënt wellicht in kleine kring kan worden herkend, doet daar niet aan af. Aangenomen mag immers worden dat degenen die uw cliënt kennen ook reeds bekend zijn met zijn persoonlijke omstandigheden.

2.6. In december 2017 hebben 37 mensen een door [] opgestelde verklaring ingevuld en ondertekend. Eén verklaring is door [] ingevuld op naam van en door hem onder die naam ondertekend. Bij e-mail van 22 januari 2018 heeft de heer [] gemeld met deze werkwijze akkoord te zijn gegaan.

2.6.1. De verklaring luidt:

'Hiermee verklaar ik, ondergetekende
geboren op
wonende op het adres.....

dat ik heb gezien en gehoord het televisieprogramma Hello Goodbye van 21-09-2017, waarin de mij bekende heer [] door zijn mij ook bekende ex-echtgenote en de presentator van dat programma, Joris Linssen, naar voren wordt geschoven als een man die haar heeft bedreigd en mishandeld.

De heer [] heeft mij verteld dat hij zijn ex-echtgenote nooit heeft bedreigd of mishandeld. Ik heb nooit gezien of gehoord dat de heer [] zijn ex-echtgenote heeft bedreigd of mishandeld.

Ik ben een kind / broer / zus / vriend / vriendin / kennis van de heer []

Getekend op 2017

.....(handtekening)'

2.7. Bij brief van 17 januari 2017 heeft de advocaat van de ex-vrouw van mr. M.M.P. Gerrits, aan KRO-NCRV diverse bescheiden opgestuurd, waaronder een rapportage van de afdeling spoedeisende hulp [] Ziekenhuis te van 30 maart 2015 waarbij verslag wordt gedaan van de waarnemingen van het bezoek van de ex-vrouw aan het ziekenhuis op 22 maart 2015, alsmede een op 7 mei 2015 gedane aangifte door de ex-vrouw van [] van mishandeling gepleegd door gedurende de periode 11 december 2005 en 23 maart 2015.

2.7.1. In voormelde rapportage van het bezoek van de ex-vrouw aan de spoedeisende hulp wordt door de behandelend arts onder het kopje 'Beleid' het volgende gemeld:

'Tav buikpijn, zie boven staande.

Na aanleiding van het incoherente verhaal met daarbij het vermoeden op mishandeling heb ik op maandag 30 maart de huisarts telefonisch op de hoogte gesteld. Tevens heb ik 'veilig thuis' op ge hoogte gebracht. Zij zullen hun benodigde onderzoeken verrichten.'

3. Het geschil

3.1. vordert dat KRO-NCRV bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, wordt veroordeeld tot:

- a. het direct, althans binnen 3 dagen na betekening van dit vonnis, laten plaatsen van een schriftelijk excuus op haar website <https://www.kro-ncrv.nl>, zoals vermeld onder punt 11 van de dagvaarding, onder verbeurte van een dwangsom van € 1.000,- voor elke dag waarop zij in gebreke blijft zulks te laten doen;
- b. het in de eerstvolgende televisie-uitzending van Hello Goodbye, na betekening van dit vonnis, laten voorlezen van een excuus op de wijze zoals vermeld onder punt 12 van de dagvaarding, onder verbeurte van een dwangsom van € 5.000,- voor elke aflevering waarin zij in gebreke blijft zulks te doen;
- c. betaling van de kosten van deze procedure.

3.1.1. De teksten van de gevorderde mondelinge en schriftelijke excuses zijn gelijk. Deze tekst luidt:

'Het spijt de KRO-NCRV zeer dat zij in uitzending Hello Goodbye van 21-09-2017, op NPO1, de ex-echtgenoot van heeft neergezet als een persoon die haar zou hebben mishandeld, aangezien niet is bewezen dat daarvan sprake is geweest. KRO-NCRV had voor deze uitzending de ex-echtgenoot van moeten horen over de inhoud daarvan, teneinde te verifiëren of (bedoeld zal zijn: de ex-echtgenoot van VZR.) zich met de mede op hem betrekking hebbende inhoud kon verenigen en het waarheidsgehalte van de door tijdens die uitzending gedane uitlatingen te kunnen toetsen aan objectieve feiten, te meer omdat en haar ex-echtgenoot drie minderjarige kinderen van 11, 9 en 6 hebben. Omdat KRO-NCRV dat heeft nagelaten, heeft zij de ex-echtgenoot van op onrechtmatige wijze in zijn persoon, eer en goede naam aangetast.'

3.2. KRO-NCRV voert verweer met veroordeling van in de kosten van deze procedure.

3.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Gelet op de aard van de vorderingen heeft een voldoende spoedeisend belang om in zijn vorderingen in kort geding te worden ontvangen.

4.2. In deze zaak gaat het om een botsing van fundamentele rechten. Dit betreft enerzijds het recht van op eerbiediging van de eer en goede naam door niet op lichtzinnige wijze te worden blootgesteld aan ernstige verdachtmakingen en beschuldigingen die gebaseerd zijn op onjuiste dan wel onvolledige feiten of suggesties. Anderzijds betreft dit het belang van KRO-NCRV om als omroeporganisatie gebruik te kunnen maken van de haar toekomstige persvrijheid en om in dat kader door het uitzenden van het item in het programma Hello Goodbye van 21 september 2017 invulling te kunnen geven aan een humaninterestprogramma, waarbij zeer verschillende uiteenlopende verhalen aan de orde komen.

4.3. Het antwoord op de vraag welk van deze beide rechten in het concrete geval zwaarder weegt, moet worden gevonden door een afweging van alle ter zake dienende omstandigheden van het geval. Bij deze afweging geldt niet als uitgangspunt dat voorrang toekomt aan het door artikel 10 Gw en artikel 8 EVRM gewaarborgde recht. Voor de door artikel 7 Gw en artikel 10 EVRM beschermde rechten geldt hetzelfde. Dit brengt met zich dat het hier niet gaat om een in twee fasen te verrichten toetsing (aldus dat eerst aan de hand van de omstandigheden moet worden bepaald welk van beide rechten zwaarder weegt, waarna vervolgens nog moet worden beoordeeld of de noodzakelijkheidstoets als neergelegd in artikel 8 lid 2 respectievelijk 10 lid 2 EVRM zich verzet tegen het resultaat van die afweging), maar dat deze toetsing in één keer dient te geschieden, waarbij het oordeel dat een van beide rechten, gelet op alle ter zake dienende omstandigheden, zwaarder weegt dan het andere recht, meebrengt dat de inbreuk op het andere recht voldoet aan de noodzakelijkheidstoets van het desbetreffende lid 2 (zie HR 18 januari 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB3210 Van Gasteren/Hemelrijk; HR 5 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9230, Endemol en SBS/A). Welk van de beide genoemde wederzijdse belangen in het concrete geval zwaarder weegt, hangt zoals gezegd af van de concrete omstandigheden van het geval. Daarbij is onder meer relevant (i) de aard van de gepubliceerde uitlatingen en de ernst van de te verwachten gevolgen voor degene op wie die uitlatingen betrekking hebben, (ii) de ernst - gezien vanuit het algemeen belang - van de misstand die aan de kaak wordt gesteld, (iii) de mate waarin de uitlatingen steun vinden in het beschikbare feitenmateriaal ten tijde van de publicatie, (iv) de totstandkoming en inkleding van de uitlatingen, (v) het gezag dat het medium waarop de uitlatingen zijn gepubliceerd geniet en (vi) de maatschappelijke positie van de betrokken persoon. Genoemde omstandigheden wegen niet allen even zwaar. Welke omstandigheden van toepassing zijn en welk gewicht daaraan moet worden gehecht, hangt af van het concrete geval.

4.4. Voorop wordt gesteld dat een vordering tot het aanbieden van excuses in rechte niet kan worden afgedwongen. Bij excuses gaat het immers om het spontaan en oprecht berouw tonen over het eigen tekortschieten. Dit betekent dat reeds om deze reden de door onder 3.1 onder a en onder b. gevorderde maatregel dat KRO-NCRV wordt verplicht een mededeling toe doen, beginnende met: 'Het spijt de KRO-NCRV zeer (. . .)' niet toewijsbaar is.

4.5. Ook als de vordering welwillend wordt gelezen (geen gevorderde excuses, maar bijvoorbeeld rectificatie met de mededeling dat KRO-NCRV ten onrechte heeft neergezet etc.) en alsdan een voorlopig oordeel zou moeten worden gegeven over het door 'gestelde onrechtmatig handelen van KRO-NCRV (zie laatste volzin onder 3.1.1.), leidt dit niet tot toewijzing. Daartoe wordt het volgende overwogen.

4.6. De door de ex-vrouw van 'gedane uitlatingen over haar huwelijk met 'vormen haar relaas, waarvoor KRO-NCRV in beginsel geen verantwoording draagt. Bovendien heeft zij dat relaas verwoord nadat zij op toevallige basis door de presentator is aangesproken, in een programma waarin uitsluitend dergelijke toevallige interviews worden uitgezonden. Van een zich vereenzelvigen met de inhoud van dat relaas door de presentator of door KRO-NCRV is daarom geen sprake, naar ook voor de televisiekijker duidelijk is. Ook geldt dat, anders dan 'ter zitting heeft gesteld, de presentator 'niet van mishandeling heeft beschuldigd. In de door 'zelf opgestelde transcriptie staat bij de bewuste passage over de mishandeling ook

een vraagteken ('Want hij mishandelde jou?'). Dat het daarbij, gezien de context van het door de presentator en de geïnterviewde gevoerde gesprek, om een vraagstelling door de presentator gaat, is de voorzieningenrechter ook gebleken door kennisname van de desbetreffende uitzending.

4.7. Voorts geldt dat, anders dan [redacted] lijkt te betogen, er geen absoluut recht op hoor en wederhoor bestaat. Van een omstandigheid die tot een op KRO-NCRV rustende verplichting heeft geleid om wederhoor toe te passen is niet gebleken. De aard van het programma - de presentator spreekt gewone mensen aan die meestal hun geliefde of naasten opwachten op Schiphol - leidt niet tot een dergelijke verplichting. Dat in het onderhavige geval de ex-vrouw van [redacted] zich heeft geuit op de wijze zoals onder 2.2. is weergegeven, betekent evenmin dat KRO-NCRV [redacted] wederhoor had moeten aanbieden. Alleen al niet omdat voor de kijker die de ex-vrouw van [redacted] niet kent, het verhaal op geen enkele wijze is te herleiden naar [redacted]. Zo wordt de naam van [redacted] niet genoemd en wordt er geen foto van hem getoond of een woonplaats genoemd. Ook wordt de naam van de ex-vrouw van [redacted] niet in het interview bekend gemaakt. Pas bij de aftiteling wordt (uitsluitend) haar voornaam getoond. Uit het na de uitzending gedane onderzoekswerk door KRO-NCRV zijn bovendien eerder aanknopingspunten gevonden die haar relaas ondersteunen, dan aanwijzingen die op de onjuistheid van dat relaas wijzen (zie 2.7). Datzelfde geldt voor het (door [redacted] erkende) feit dat zijn ex-vrouw na haar vertrek uit de echtelijke woning gedurende langere tijd met haar minderjarige kinderen in een vrouwenopvanghuis heeft verbleven. Dat dat verblijf enkel als grond had haar voor vervangende woonruimte in aanmerking te doen komen, zoals [redacted] stelt, ligt niet voor de hand en doet daar om die reden niet aan af. Het achterwege laten van wederhoor van [redacted] is op grond van het voorgaande dan ook niet onrechtmatig.

4.8. Nu moet worden aangenomen dat het verhaal van de ex van [redacted] voor de gewone kijker niet te herleiden is naar [redacted], geldt dat de door [redacted] gestelde aantasting 'in zijn integriteit, persoon en goede naam' zich ook beperkt tot een (zeer) beperkte kring. Zelfs als wordt uitgegaan van de terechtheid van de wens van [redacted] om eerherstel te verkrijgen, leidt dit niet tot de door [redacted] gewenste rectificatie (ziende op herstel van de geschonden eer en goede naam), nu dit eerherstel ook op andere wijze kan worden verkregen. Feitelijk heeft [redacted] daar reeds in aanmerkelijke mate zelf invulling aan gegeven door de onder 2.6.1. bedoelde verklaring op te stellen en deze door een aanzienlijke groep mensen uit zijn directe omgeving te laten ondertekenen.

4.9. Gelet op het vorenstaande dient de afweging van de onder 4.2 bedoelde rechten in het voordeel van KRO-NCRV uit te vallen en komt het gevorderde niet voor toewijzing in aanmerking.

4.10. [redacted] zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van KRO-NCRV worden begroot op:

- griffierecht	€	626,00
- salaris advocaat		<u>816,00</u>
Totaal	€	1.442,00

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. wijst de vorderingen af,

5.2. veroordeelt in de proceskosten, aan de zijde van KRO-NCRV tot op heden begroot op € 1.442,00,

5.3. verklaart dit vonnis wat betreft de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.A. Steenbergen en in het openbaar uitgesproken op 7 februari 2018.

Voor grosse

-7 FEB. 2018

De griffier van de rechtbank
Midden-Nederland